

T. ÁGOSTON LÁSZLÓ

A TÓGAZDA

Csak nézte az északi kiszögelésben horgászó férfit, és egyre inkább izgatta a gondolat, hogy már látta valahol. Nem, nem pontos a szó, inkább az ingerel a helyes kifejezés erre az állapotra. Igen, határozottan ingerelte, ahogy a távcsövön keresztül figyelte. Ő ott a nádas mellett nyilván nem is sejti, hogy nézi valaki. Azt meg végképp nem tudhatja, hogy az a valaki éppen a tulajdonos. A tó meg a vizet körülvevő ötven hektár föld tulajdonosa.

Néhány évvel ezelőtt még ügyet se vetett volna az ilyen marhaságokra, hogy pontos kifejezés meg odaillő szavak. Ha nem tetszik, tégy róla! Rúgós bicska a zsebben, a haverok készenlétben a baseball ütővel... Ha kell, egyéb nyalánkságok...Csak egy telefon vagy sms... No igen, gyarló ifjúságunk tovatűnő emlékei, amelyekre csak szűk baráti körben és sok konyak után illik emlékezni. Aztán nagyon gyorsan elfelejteni, nehogy valakinek eszébe jusson a józan hétköznapokban is.

Ha valaki politikusnak mondja magát, sőt, ha mások is annak nevezik, akkor már nincs lazítás. Minden mondatára, minden egyes szavára vigyáznia kell, mert az ellenfél hiénái egyetlen óvatlan betűért is darabokra tépik. Undorító népség. Az újságírók meg különösen azok. Azt szokták mondani, hogy a sajtó a politika szolgáltatóléánya. Ha csak az lenne, de sokkal rosszabb! A szajhája, egy utolsó utcalány.

Hmm... Lehet, hogy...? No nem, ahhoz túl jól horgászik ez a pasas, hogy újságíró legyen. Civil zsarunak meg... A fene tudja... Ha jól megfizetik, egy efféle nyugdíjas magánnyomozó mindenre képes. Neki is volt már velük dolga. Hozzák, viszik az információt. Olykor két irányba is.

De ez a főszer nem is öreg. Így, távcsövön át nézve, szakállastul együtt sem lehet több harmincöt évesnél. Pont úgy néz ki, mint egy SZDSZ-es képviselő a kilencvenes évek közepén. Vállig érő, barna művész háré, kissé vörösbe hajló szakáll, sasorr, bennülő szemek... Még pocakja sincs. Meg kellene egy kissé húzágálni a szakállát vagy a haját, nem paróka-e? Hol is látott ilyet? Talán valamelyik múzeumban. Van Gogh, Van Dyck vagy inkább Rembrandt? Az is lehet, hogy egy Munkácsy kép mintájára maszkírozta magát a pasas.

Egy időben sokat járt múzeumba. No igen, ez volt a dolga. Politikusokat, üzletembereket kísért intim találkozókra. Az életének ez a szakasza se

kifejezetten publikus. Aztán úgy alakult, hogy őt kísérgették. És azt hiszik ezek a balfácánok, hogy őt át lehet verni egy ilyen ócska trükkel? Ejnye, fiúk, ennyire lebecsülitek az ellenfelet?

Kopott, koszos, terepszínű katonanadrágot, színehagyott pólót vett magára, a lábára műanyag vietnámi papucsot húzott, és elindult a körgáton az északi kiszögélés felé. Először a méregdrága elektromos kapásjelzőt is vinni akarta magával, de aztán hamiskásan elmosolyodott és visszatette a polcra. No nem – gondolta –, akkor játszunk el a csóró horgászt!

– Mozog a hal? – kérdezte, amikor a horgász mellé ért.

– Mozog. Elég szép kapásaim voltak – válaszolta a másik a botjait igazgatva.

– Látom, szépen telik a számod. Ide telepedhetek melléd? Hátha rám ragad a szerencséd...

– Ha úgy gondolsz, gyere! Elég nagy a part, elférünk rajta ketten is.

Letelepedett az idegen mellé tisztos távolságba, ahogy szokás, nehogy át-dobják egymás horgát. Nincs is annál bosszantóbb, mint amikor összegabalyodnak a zsinórok. Azaz, hogy mégis. Amikor a másik horgán ficáncol egy természetes potyka, ő meg egész nap csak ül a parton, és nem fog semmit. Ettől aztán öltni tudna a horgász. Ezért is vette meg ezt a tavat. Akkor és ott horgászik, ahol és amikor kedve tartja. Ha éppen úgy adódik, akár ki is ürittetheti a partot. No, de most egészen más a helyzet. Most ő kér helyet a saját földjén. Fölrakta a csalit a horogra, megtöltötte az etetőkosarat, jó messzire bedobott, aztán odasomfordált a hosszú hajúhoz.

– Te tag vagy itt vagy napijegyes? – kérdezte csak úgy félvállról, mintha nem is nagyon érdekelné a dolog, de kérdezni kell valamit, hogy teljen az idő.

– Napijegyes. És te?

– Én se régen horgászok ezen a tavon – füllentette. – Napijeggyel kezdem, de most már tag vagyok. Messziről jöttél? Még sohasem láttalak erre-felé. A faluban laksz, vagy vendég vagy valakinél?

Az idegen mélyen a szemébe nézett, úgy mondta:

– A rókáknak van vackuk, az ég madarainak fészük, de az Emberfiának nincs hova fejét lehajtania.

– Értem én így is a szót – húzta el a száját a másik, miközben forrt benne az epe és legszívesebben fölpofozta volna. Mit gagyog itt ez a szakadt csávó? – Szóval hajléktalan vagy – próbálta visszafogni az indulatait.

– Ez pech, komám, rohadt nagy pech, de legalább van valami tisztességes szakmád, vagy valami ilyesmi?

– Ács vagyok – mondta a másik elgondolkozva.

– Azaz hogy ács, állványozó – javította ki a politikus. – Így szerepel a hivatalos szakmai névsorban. Végeredményben szerencsés fickó vagy. Hamarosan újra bővílni kezd majd a gazdaság, és újra beindul az építőipar. Kedvedre válogathatsz a jobbnál jobb állásajánlatok közül. Addig meg...

– Tanítok.

– Tanítasz? – mosolyodott el a tógazda. – Ugyan kit, és mire? Ahogy elnézlek, nehéz alád képzelni a katedrát.

– Az embereket szeretetre, megértésre. Arra, hogy ne gyűlöljék, hanem segítsék egymást.

– Ne röhögtesz már, haver! Ez megint valami új, keleti hókuszpókus? Vagy amerikai szekta? Mindig kitaláltok valami marhaságot, amivel hülyíteni lehet a népet, és megtölteni a zsebeteket. Miattatok olyan a világ, amilyen. Szeretet, megértés... Nézz szét egy kicsit nyitott szemmel! Menj ki egy játszótérre! A homokozóban azok a pelenkás kis kölykök egy műanyag lapátért képesek kikaparni egymás szemét. A szülő még bíztatja is a fattyát, hogy nagyobbat üssön. De ha ez nem elég, akár maga is beszáll a balhéba. Ezek húsz forintért képesek megölni a saját anyjukat. Kancsuka kell ezeknek, meg könnygáz gránát, nem szentbeszéd! Kíváncsi lennék, hogy ha szembe kerülnél az effajta csőcselékkel, mit mondanál nekik.

– Hát például azt, hogy szeressétek ellenségeiteket, tegyetek jót haragsaitokkal. Azokra, akik átkoznak benneteket, mondjatok áldást, és imádkozzatok rágmalmazóitokért!

– Hát ekkora baromságot is rég hallottam már. Direkt cukkolsz, vagy csak kóstolgatsz, meddig tűröm a zagyvaságaidat? – Aztán észbe kapott és barátságosabb hangvételre váltott. – Na jó, megadom magam – mondta és leült mellé mindkét kezét égnek emelve. – Inkább csiklandozz meg, ha már mindenáron nevetetni akarsz! Sajnos a lipót mezei sárgaházat bezárattuk, oda nem küldhetlek. Pedig ott még kosztot és szállást is adtak. – Aztán hirtelen elkomorult az arca. Arra gondolt, hogy mi van akkor, ha ez a pasas mégis a másik párt kémje, csak átkozottul jól játssza a szerepét? Ezt a lehetőséget is át kell gondolnia. Mindenesetre jobb, ha kétszer megrágja, mielőtt kimondja a szót. Lassan fölállt, elindult a saját horgászállása felé.

– Megnézem a botjaimat – mondta. – Nyitva hagytam ugyan az orsók fékjét, de hát sohase lehet tudni... Majd később folytatjuk az eszmeccserét.

Az utolsó métereket futva tette meg, mert csodák csodája, mindkét boton egyszerre koppant a kapásjelző, a damil meg egyre gyorsabban pergett le az orsókról.

– Gyere haver, segíts! – kiáltotta. – Egyszerre két kapásom van. Hú, de micsoda kapások!...

– Tudom – felelt a szakállas, és már ott is állt mellette a merítő hálóval. Nem jött, nem szaladt, ott volt. Mondhatni: ott termett. Szörnyen elcsodálkozott ezen a politikus. A helyzet azonban adva volt, meg kellett oldani. Méghozzá gyorsan, és gondolkodás nélkül. Előbb tenni, aztán megmagyarázni. Kétszer lép, aki gyorsan lép. Ebben már rutinja volt. Gyorsan, erőszakosan tekert. Néha rántott is a zsinóron egyet, nehogy azt higgye az a ponty, hogy bármiféle esélye lehet vele szemben. A hal – bár messziről is nagynak látszott – alig ellenkezett. Szinte önként úszott a merítő szákba.

– Öt és fél kiló – állapította meg a szakállas. – Visszadobjam?

– Dehogyan dobod vissza, tedd a haltartóba!

Egyre furcsább ez a hajléktalan – gondolta a tógazda –, honnét tudja, hogy pont öt és fél kiló az a hal? És ő akarja megmondani, mit tegyen vele? Csak el kéne küldeni a sunyiba, vagy fölpofozni, mint választási malacot a vályúhoz...

– De hát ki van írva a halórház ajtajára, hogy az öt kilónál nehezebb pontyokat nem szabad elvinni. Az öreg, aki a napijegyet adta, azt mondta, az a tenyészállomány. Ha megtudja a tulajdonos, hogy elvitted, örökre kitilt a tórol.

– Én vagyok a tulajdonos. Nem tudtad?

– De igen. Sőt azt is tudom, hogy másfél kilónál nagyobbakat nem telepítettél a tóba. Az a kiírás csak reklám, amivel becsapod a nagy halra éhes horgászokat.

– És mondd, nem érdemlik meg azok az idióták?

– Nálad nem jobban. A szószegés meg a hazugság akkor is bűn, ha te követed el.

– Az a bűn, amit rád bizonyítanak. Ez legfőljobban apró mulasztás, a hülyék kószolgatása vagy csak egy jó vicc, amin együtt röhögünk a végén. Különben se fogalmaz ilyen kategórikusan, mert még kénytelen leszek megsértődni! Jobban tennéd, ha ide figyelnél, mert elmegy a másik ponty! Látnod, már nem is húz olyan erőszakosan. Te meg csak lököd a link dumádat...

– Nem húz? Nem hát, mert átért a szemközti nádhoz és rátekerde a zsinórt. Nem lesz könnyű lecsalogatni róla.

– Pizok nagy szakember vagy te, napijegyes! – biggyesztette le az ajkát a politikus. – Innét látod, mit művel az a fránya hal a túloldalon? Okos Tóni, te hallátó... Különben is a te hibád, mert ha ezt vettük volna ki előbb, most ott pihegne a szákban. Legszívesebben utána küldenélek. Hozd ki te, ha már eleresztetted!

– Legyen a te akaratod szerint – bölintott rá a szakállas és csak úgy, krisztuspapucsban elindult a víz felé. Mi az, hogy a víz felé? Mire a másik föleszmélt elfojtott indulatából, már jócskán bent gyalogolt a tavon, ott, ahol legalább két méter mély volt a víz. A horgász kétszer-háromszor megdörzsölte a szemét, két pofont is lehúzott magának, mint a profi bokszoló, aki megrendítő ütést kapott, mielőtt utána szólt volna.

– Mi a francot csinálsz te ott a víz tetején?

– Kiszabadítom a haladat. Gyere utánam, győződj meg róla, hogy igazat mondtam!

– Szívesen megfürdetnél, mi? – kacagott föl idegesen a tógazda. – Ha hinni lehet az előző tulajdonosnak, akkor ott, ahol most sétálgatsz, legalább három-négy méter mély a víz. Plusz még legalább egy méter az iszap. Jót nevezhetnél rajtam, mert nyilván azt is tudod, hogy nem tudok úszni.

– Ugyan, ez badarság. Aki bennem hisz, sosem süllyedhet el. Gyere bátran!

Végtére is miért ne próbálná meg? – gondolta a másik. – Legrosszabb esetben nem tartja meg a víz, és nedves lesz a műanyag papucs. Ez már az első lépéseknél kiderül, és legfőljebb visszafordul. Ebbe még senki se halt bele. Elindult hát a napijegyes után, és kifejezetten élvezte, ahogy a talpa alá simul a víz. Nem süllyedt el, de nem is volt kemény, mint az aszfalt vagy a beton. Olyan volt, hogy nem is tudta mihez hasonlítani. Csak az zavarta egy kissé, hogy bármerre fordult, mindig a szemébe sütött a nap.

– Várj meg, haver, jövök! Merre vagy? Nem látlak. Figyelj! Tudod, hogy kitiltalak a tóról, ha átvész! A büdös életben nem horgászhat sz itt többé, ha azonnal ki nem viszel innét! – kiabálta rémülten toporzékolva, mint egy hisztis kisgyerek.

És ekkor hirtelen eltűnt a nap, beborult az ég, és a talpa alatt megnyílt a víz. Derékig merült benne. Koszos volt és kissé büdös. A szakállas viszont ott állt mellette és a kezét nyújtotta.

– Te kishitű – motyogta –, miért kételkedtél?

– Oké, elhiszem, hogy kihozod a halamat, de ha lehet, én inkább csónakkal követnék.

– Rendben van, itt a ladikod, szállj be! – mondta és besegítette az ott termelt csónakba.

– Belátom, tévedtem, amikor holmi spiclinek néztelek – mondta a tógazda, miközben elhelyezte a kiszabadított halat a szákba, a másik mellé. – Jóval nagyobb vagy te annál, de megbocsáss, nem tudom biztosan, kit is tisztelhetek benned.

– Valóban nem vagyok se spicli, se lesifotós, se zugújságíró. Tudjátok meg hát, hogy az Emberfiának van hatalma a földön a bűnök megbocsátására.

– Már megint ezek a bűnök... – csóválgatta a fejét. – Ez a vesszőparipád? Bíró lennél hát ebben a toprongy gúnyában? Nem is tudom... A múltkor bejelentkezett a fogadóórámra egy ember. Doktori címe volt. Kiderült, hogy két éve munkanélküli és hajléktalan. Ajánljam be valahová portásnak, vagy szerezzek neki olyan gondnoki állást, amelyikhez szolgálati lakás is jár? No, de akkor jön a következő... Ezért a bűnért kit vádolnál?

– Senki sem tesz ócska ruhára új szövetből foltot, mert a folt tovább szakítja a ruhát, s a szakadás még nagyobb lesz.

– A kibicnek semmi se drága – bölintott rá a gazda –, de honnét vegyem az új ruhát? Ha a magamét adom, az én fenekem marad csupasza. Akkor majd rajtam röhög minden barát, az ellenségeimről nem is beszélve, és mindenki elfordul tőlem, mert rosszul sáfárokodom.

– Ne törődj a látszatokkal! Csak az érdekel, mit szól tetteidhez a világ? – A vállára tette a kezét, mélyen a szemébe nézett, úgy mondta. – Te úgy adj alamizsnát, hogy ne tudja a bal kezed, mit tesz a jobb!

– Nem tudom, te milyen világból jöttél, de mifelénk ezt együgyűségnek hívják. Itt azért ad, aki ad, hogy duplán kapja vissza. És mit tehet, akinek nem jutott?

– Ez féligazság – emelte magasba a kezét a napijegyves. – Kérjetelek és kaptok, keressetek és találtok, zörgesetek, és ajtót nyitnak nektek.

– És mit gondolsz, mi történik a kérő szájakkal és a zörgető kezekkel?

– Amit akartok, hogy veletek tegyenek az emberek, ti is azt tegyétek velük.

– Netán naponta rendeljünk el népszavazást? Kinek van erre pénze, ideje? És mivé lesz így a rend, Uram? Tisztelni fog majd a csöcselék? No, erre mi a felelet?

– Az, hogy nem nagyobb a tanítvány mesterénél, sem a szolga uránál. Színházat játszottok, ítéleztek, és kegyelmet gyakoroltok, holott jól tudjátok, hogy én kaptam minden hatalmat égen és földön.

És megint történt valami, amit önmagának se tudott megmagyarázni a politikus. Ritkán fordult elő, hogy bárkit jobbnak, okosabbnak, vagy erősebbnek gondoljon magánál. Most mintegy villámcsapásként érte a felismerés, hogy ez a Valaki több nála. Ismeri őt, és azt is tudja, amire ő még csak nem is gondolt. A szavak is úgy röppentek ki a száján, ahogy Ő irányította őket.

– Láttalak, hallottalak, és nem kételkedem benned, Uram – mondta. – Mit kell hát tennem, hogy te is megismerj engem?

– Menj, add el, amid van, oszd szét a szegények között, és így kincsed lesz az égben, aztán gyere és tarts velem!

– Nem olyan egyszerű ez, Uram – mondta a tógazda szabódva és ocsúdva a felismerésből. – Itt van az asszony, a gyerek meg a rokonok. Mit szólnak majd, ha ebek harmincadjára hagyok mindent? Azt hiszik, elment az eszem. Kigúnyolnak, nevetnek majd rajtam, akár gyámság alá is helyezhetnek, mint híg agyú bolondot. Egyetlen barátom se marad. Engedd meg, hogy gondolkozzam még ezen néhány napig! Addig is vidd el ezt a két gyönyörű halat, és oszd szét nevemben a szegények között!

A napijegyes csak nézett rá egyre inkább elkomoruló arccal, és lassan elindult a kapu felé.

– Itt felejtetted a halakat, Uram! – szólt utána a tógazda.

– Tévedsz – mondta a szakállas alig hallhatóan. – Én soha, semmit sem szoktam elfelejteni.

A nap éppen akkor bukott le a nyugati ég alján és ezernyi csillag gyúlt odafönn. Szikrázva hintáztak a tó hullámzó fodrain. A parton már gyülekeztek az éjszakai horgászok. A szereléket igazgatták, és sorra gyúltak a bot mellett a lámpák, mint afféle apró szentjánosbogarak.

